

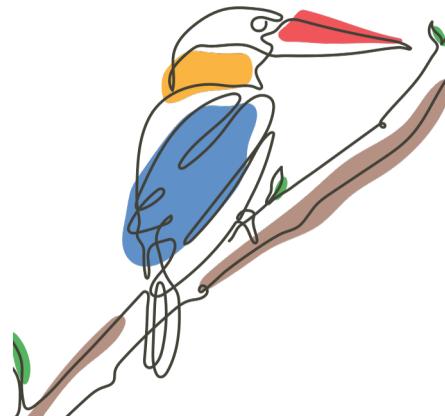
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Konak

POLİTİKA ÖNERİSİ

Gençlerin İklim Alanında
Karar Alma Süreçlerine
Dahil Edilmemesi

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Yönetici Özeti

İklim değişikliği, yalnızca çevresel bir sorun değil; aynı zamanda sosyal, ekonomik ve siyasal yapıları derinden etkileyen çok boyutlu bir krizdir. Küresel ölçekte yaşanan bu dönüşüm, özellikle yerel yönetimlerin önünde yeni yönetim sorumlulukları doğurmaktadır. Bu sorumluluklardan biri de, krizin etkilerine uzun vadede en fazla maruz kalacak olan genç kuşağın karar alma süreçlerine aktif biçimde dahil edilmesini sağlamaktır. Ne var ki, mevcut uygulamalarda gençlerin katılımı sıklıkla sembolik düzeyde kalmakta; genç bireyler, yalnızca “etkinliklerin izleyicisi” ya da “temsil edilen” konumunda kalmakta, doğrudan karar verici rollere erişememektedir.

Oysa gençlerin bilgiye erişimi, politika yapım süreçlerine katılımı ve uygulama aşamalarında aktif yer alması, yalnızca demokratik katılım hakkının bir yansımıası değil, aynı zamanda etkili, kapsayıcı ve meşru bir yönetim modelinin ön koşuludur. Gençler yalnızca geleceğin aktörleri değil; bugünün çevresel, sosyal ve yönetsel meselelerine dair yaratıcı ve yenilikçi çözüm kapasitelerine sahip önemli paydaşlardır. Bu durum, başta belediyeler olmak üzere yerel yönetim organlarının gençlere alan açan, eşit temsiliyeti önceleyen ve birlikte üretmeyi esas alan yapılar kurmasını zorunlu kılmaktadır.

Bu politika önerisi, Sosyal İklim Derneği liderliğinde Konak Belediyesi iş birliğiyle yürütülen Youth Act4Climate – İklim İçin Gençlik Hareketi projesi kapsamında, 8 Nisan 2025 tarihinde Konak'ta gerçekleştirilen Genç İklim Forumu çıktıları temel alınarak hazırlanmıştır. Forumda, Konak'ın farklı mahallelerinden gelen ve sosyoekonomik çeşitliliği yansıtan 68 genç katılımcı, iklim değişikliğinin kent düzeyindeki etkilerini tartışmış; özellikle yerel çevre politikalarında gençlerin sürece dâhil edilmediğini vurgulamıştır. Katılımcı gençler, yerel yönetimlerin gençleri yalnızca uygulayıcı ya da gözlemci değil, aynı zamanda karar ortağı olarak görmesi gerektiğini belirtmiştir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Forum sürecinde dile getirilen temel sorunlar arasında, gençlerin yerel iklim politikalarının planlama, uygulama ve izleme aşamalarında yer almaması; gençlik meclislerinin etkisiz yapılar hâline gelmesi; üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve belediyeler arasında yeterli iş birliği mekanizmalarının kurulmamış olması; kırsalda yaşayan ya da engelli gençlerin katılıma erişimde yaşadığı zorluklar ön plana çıkmıştır. Bu tespitler, sadece Konak Belediyesi'nin değil, tüm yerel yönetimlerin gençlerin ihtiyaç ve fikirlerini önceleyen bir iklim yönetişimi anlayışı benimsemesi gerektiğini göstermektedir.

Bu belge, gençlerin taleplerine dayalı olarak hazırlanmış somut ve uygulanabilir politika önerilerini içermekte; Konak Belediyesi başta olmak üzere tüm yerel yönetimlere, genç odaklı, hak temelli ve sürdürülebilir bir yönetim modeli için yol haritası sunmaktadır. İklim krizinin çözümü, gençlerin sürece yalnızca katılmalarıyla değil, kararları birlikte almalarıyla mümkün olacaktır.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Giriş

Avrupa Birliği tarafından finanse edilen, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından uygulanan Sivil Katılım Projesi kapsamında hibe desteği alan, Konak Belediyesi paydaşlığında Sosyal İklim Derneği yürütücülüğündeki “Youth Act4Climate – İklim İçin Gençlik Hareketi” kapsamında 8 Nisan'da düzenlenen Konak Genç İklim Forumu'na katılan gençler, forum süresince Konak ilçesindeki “Gençlerin İklim Alanında Karar Alma Süreçlerine Dahil Edilmemesi ” sorununa ilişkin görüş ve çözüm önerilerini paylaşmıştır.

Forum, gençlerin yerel çevre sorunlarına dair bilgi ve farkındalıklarını artırmakla kalmamış, aynı zamanda doğrudan politika üretme süreçlerine katılım imkânı yaratmıştır. Forum süresince gençler, iklim kriziyle mücadelede belediyeler ve diğer kamu kurumlarının karar alma süreçlerinden dışlandıklarını ve yalnızca etkinliklere davet edilen, ancak karar süreçlerine dahil edilmeyen aktörler olarak konumlandırdıklarını vurgulamıştır. Bu yaklaşım, gençleri edilgen pozisyon'a itmekte ve onların sorumlara dair bilgi, gözlem ve çözüm üretme kapasitelerini dışında bırakmaktadır.

İklim politikalarının başarısı, yalnızca teknik kapasiteye değil, aynı zamanda toplumsal katılım düzeyine bağlıdır. Bu bağlamda gençlerin karar alma süreçlerine aktif olarak dahil edilmesi, iklim krizine karşı geliştirilecek yerel çözüm stratejilerinin hem kapsayıcı hem de sürdürülebilir olması açısından kritiktir. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2025–2029 Stratejik Planı ile Konak Belediyesi'nin sürdürülebilirlik hedeflerinde gençlerin rolüne dair çeşitli atıflar yapılmış olsa da, forumda dile getirilen ortak görüş, bu atıfların pratik uygulamalara dönüştürülmediği yönündedir. Gençler, sürecin yalnızca izleyicisi ya da sembolik katılımcısı değil, bilgisi, birikimi ve yaşadığı sorunlar üzerinden politika süreçlerini etkileyen eşit aktörleri olmak istemektedir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Nitekim, gençlerin ifade ettiği gibi yalnızca gençlik etkinliklerine katılım değil, karar verme süreçlerinin doğrudan bir parçası olmak, sürdürülebilir çevre yönetiminin temelini oluşturur. Karar alma mekanizmalarında yer almayan gençlerin büyük çoğunluğu, uygulamaların kendi ihtiyaçlarına cevap vermediğini ve özellikle iklim politikalarının belirli sosyal kesimlerle sınırlı kaldığını vurgulamaktadır. Bu durumun değişmesi, sadece gençlerin demokratik katılım hakkı açısından değil, aynı zamanda daha dayanıklı, adil ve kapsayıcı bir kent hedefi açısından da elzemdir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Bu Konu Gençler İçin Neden Önemli?

İklim değişikliği, genç nesillerin geleceğini tehdit eden en büyük krizlerden biridir. Bu kriz yalnızca çevresel bir mesele değil; ekonomik, sosyal ve psikolojik etkileri olan çok boyutlu bir kırılmadır. Gençler, hem bu krizin uzun vadeli etkilerine en fazla maruz kalacak grup olarak hem de çözüm üretme potansiyeli taşıyan toplumsal aktörler olarak iklim mücadeleinde merkezi bir rol oynamaktadır. Ancak mevcut yerel politika süreçlerinde gençlerin bu rolü tanınmamakta; gençler çoğunlukla sembolik katılımcılar olarak görülmekte ve karar süreçlerinden dışlanmaktadır.

Konak ilçesinde düzenlenen forumda gençlerin ortaklaşa en temel sorun, iklim politikalarının hazırlık, uygulama ve değerlendirme aşamalarında gençlerin doğrudan yer almaması olmuştur. Forum katılımcıları, mahallelerinde sıkça yaşanan su kesintileri, yaz aylarında artan sıcak hava dalgaları, yeşil alanların hızla azalması gibi doğrudan deneyimledikleri çevresel sorunlara rağmen karar alıcılar tarafından yeterince dinlenmediklerini belirtmiştir. Bu durum gençlerde yalnızca bir umutsuzluk hali yaratmakla kalmamakta; aynı zamanda geleceğe dair güven duygusunu ve kamusal kurumlara olan inancı zayıflatmaktadır.

Gençlerin farklı arka planlardan gelen temsilcileri (örneğin engelli gençler, düşük gelirli bölgelerde yaşayanlar, göçmen kökenli bireyler veya kırsal kesimden gelen öğrenciler) sürecin dışında kaldıklarında, iklim politikaları yalnızca belirli bir sosyal kesimin ihtiyaçlarına yanıt verir hâle gelmektedir. Bu da çevresel adaleti zedelemekte, toplumsal eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Nitekim forumda dile getirilen sorunlardan biri de iklim krizinin herkes için eşit tehdit oluşturmasına rağmen, çözüm süreçlerinin eşitlikçi ve kapsayıcı olmamasıdır.

Gençler aynı zamanda sahada aktif roller üstlenmektedir. Bir kısmı üniversite kulüplerinde sürdürülebilirlik projeleri üretmekte, bir kısmı gönüllü olarak çevre temizliği ya da enerji tasarrufu gibi kampanyalar yürütmektedir. Ne var ki, bu tür çabaların yerel yönetimlerle bütünleşmemesi, gençlerin katkılarının görünmez kalmasına yol açmaktadır. Gençlerin çözüm geliştirme ve

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

uygulama süreçlerinde kurumsal ortak olarak tanınması; örneğin yerel çevre politikalarının oluşturulmasında, belediye strateji belgelerinde gençlik temsiliyetinin zorunlu hâle gelmesi gibi yapısal düzenlemelerle mümkün olacaktır.

Gençlerin iklim sürecine katılımı yalnızca bir hak meselesi değil; aynı zamanda etkili ve adil bir yönetim anlayışının ön koşuludur. Katılım mekanizmalarının güçlendirilmediği koşullarda alınan kararların, hem meşruiyeti hem de etkisi sınırlı kalacaktır.

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

1. Gençlik Meclislerinin Güçlendirilmesi ve Yasal Statü Kazandırılması

Gençlik meclisleri, belediyelerin gençlerle sürekli ve yapısal iletişim kurabileceği, danışma ve ortak karar alma mekanizmalarına dönüşmelidir. Konak Belediyesi bünyesinde hâlihazırda çeşitli gençlik yapılanmaları bulunsa da bu yapılar çoğu zaman sembolik işlev görmekte, karar süreçlerine etkileri sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle Gençlik Meclisleri'nin belediye meclisine bağlı resmi danışma organı olarak tanınması ve öneri kararlarının belediye gündemine alınarak tartışılması sağlanmalıdır.

Bu uygulama, gençlerin yalnızca çevre konusunda değil; ulaşım, istihdam, sosyal yaşam gibi pek çok alanda da söz sahibi olmasını sağlayacaktır. İzmir genelinde yaygınlaştırılabilen bir model olan bu yaklaşım, İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin "Genç İzmir" vizyonu ile doğrudan örtüşmektedir.¹

Kaynaklar: 1- İstanbul BB Gençlik Meclisi Örnek Uygulama Raporu, 2022

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

2. Üniversite Kulüpleri ile Ortak İklim Projeleri Geliştirilmesi

Konak ilçesi; Ege Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve İzmir Katip Çelebi Üniversitesi gibi çok sayıda yüksekokretim kurumunun öğrenci kollarına ev sahipliği yapmaktadır. Bu potansiyel, yerel çevre politikalarıyla daha yakın ve sürdürülebilir iş birliklerine dönüştürülmelidir. Üniversite kulüpleri ile belediyeler arasında imzalanacak protokollerle **çevre, iklim ve sürdürülebilirlik projeleri ortak yürütülmeli**, “Yeşil Üniversite-Yeşil Kent” gibi çatı programlar oluşturulmalıdır.

Bu tür projeler, gençlerin akademik birikimlerini sahaya taşımmasına olanak tanırken, yerel yönetimlerin de gençlik dostu kent vizyonunu güçlendiricektir. İzmir'in yüksekokrenim potansiyeli bu tür iş birlikleriyle daha etkili bir kamusal katılıma dönüşebilir.

3. Dijital Katılım Platformu – “GençFikir-Konak”

Gençlerin fiziksel toplantılara katılımının sınırlı olduğu durumlarda, karar süreçlerine erişimini artırmak için web tabanlı dijital katılım platformları kurulmalıdır. “GençFikir-Konak” adlı bir dijital platform ile gençler, belediyenin gündeminde olan çevre politikaları hakkında görüş bildirebilir, anketlere katılabilir, önerilerini yazılı olarak sunabilir. Platform, aynı zamanda oylama mekanizmalarıyla “en çok desteklenen genç öneriler”i doğrudan belediye gündemine taşıyabilir.

Bu sistem, dijital teknolojilerin demokratikleşme alanındaki potansiyelini açığa çıkarırken, özellikle ulaşımı zor olan bölgelerde yaşayan veya çeşitli nedenlerle fiziksel katılımı mümkün olmayan gençleri sürece dahil eder. İzmir'deki diğer ilcelere model oluşturabilecek bu platform, Türkiye genelinde GovTech uyumlu bir pilot uygulama olabilir.³

Kaynaklar: 2- İzmir Kent Konseyi Gençlik Meclisi Faaliyet Raporu, 2024
3- GovTech Avrupa Genç Katılım Araçları Derlemesi, 2023

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

4. Katılımcı Bütçe Atölyeleri ve Gençlerin Bütçeye Etkisi

Gençler, yalnızca fikir belirtmekle kalmamalı, aynı zamanda yerel bütçelerin şekillendirilmesinde de söz sahibi olmalıdır. Bu amaçla Konak'ta çevresel yatırımlara ilişkin katılımcı bütçe forumları düzenlenmelidir. Bu atölyelerde, gençler belediye bütçesinin çevre, iklim, yeşil alanlar ve sürdürülebilirlik vb. kalemlerine dair önceliklerini dile getirecek, sınırlı kaynakların en etkili şekilde nasıl dağıtılabileceği konusunda öneriler sunacaktır.

Porto Alegre modeli gibi uluslararası örneklerden ilham alan bu uygulama, gençlerin ekonomik kaynak yönetimi becerilerini geliştirirken, kamu harcamalarına dair şeffaflık ve hesap verebilirliği de artıracaktır.⁴

5. Erişilebilir Katılım İçin Özel Programlar Geliştirilmesi

Engelli gençler, kırsalda yaşayanlar, göçmen veya düşük gelirli bölgelerde ikamet eden gençler gibi grupların iklim karar süreçlerine eşit erişimi için özel eğitimler, temsil mekanizmaları ve ulaşım destekleri sunulmalıdır. Bu gruplar için çevrim içi ve çevrim dışı eğitimlerin yanı sıra, çeviri, erişilebilirlik teknolojileri ve danışmanlık hizmetleri ile katılım engelleri ortadan kaldırılmalıdır.

Bu programlar, toplumsal kapsayıcılığı artırarak çevresel adaleti güçlendirecek ve gençlik politikalarının yalnızca belli bir kesimi değil tüm gençleri kapsamasını sağlayacaktır. Konak gibi sosyoekonomik çeşitliliği yüksek ilçelerde bu tür erişim politikaları, kent içi eşitsizlikleri azaltacaktır.⁵

Kaynaklar: 4- Porto Alegre Katılımcı Bütçe Modeli İncelemesi, 2021
5- UNICEF Katılımcı Gençlik Programları Raporu, 2022

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerilerimiz

6. Mahalle Temelli Genç İklim Temsilcileri Sisteminin Kurulması

Konak ilçesinde, her mahallede gönüllü “Genç İklim Temsilcileri” belirlenerek yerel çevre sorunlarına dair gözlem yapmaları ve belediyeye doğrudan geri bildirimde bulunmaları sağlanmalıdır. Bu temsilciler, mahalle bazlı çevre eğitimleri, temizlik kampanyaları, sokak yeşillendirme projeleri gibi mikro iklim faaliyetlerinde rol alarak hem mahallelerinin doğrudan sesi olacak hem de yerel yönetimin kapsayıcılığını artıracaktır.

Bu sistem, hem topluluk liderliği becerilerini geliştiren hem de mahalle düzeyinde veri üreten bir yapı kurar. İzmir genelinde yaygınlaştırıldığında, belediyeler çevresel kararlarını sahadan gelen bilgiyle şekillendirme şansı bulur.⁶

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

Politika Önerisi: Enerji Verimsizliği ve Yenilenebilir Enerji Kullanımının Yaygın Olmaması

Sonuç

İklim krizi, yalnızca teknik müdahalelerle çözülebilecek bir sorun değildir; aynı zamanda demokratik katılım, sosyal adalet ve kuşaklar arası sorumluluk ilkeleriyle şekillenen bütüncül bir yönetim anlayışı gerektirmektedir. Bu bağlamda gençlerin iklim politikalarının tüm aşamalarına (hazırlık, uygulama, izleme ve değerlendirme) dahil edilmesi artık bir seçenek değil, zorunluluktur. Gençler, hem bu krizden en fazla etkilenecek toplumsal grup olarak hem de çözüm üretme potansiyeline sahip aktif yurttaşlar olarak karar alma mekanizmalarının aslı parçası olmalıdır.

Konak Genç İklim Forumu'nda gençlerin dile getirdiği talepler, yalnızca sembolik katılım değil; eşit söz hakkı, sürekli iletişim ve yerel yönetimle birlikte politika üretme yetkisi talebidir. Bu durum, gençliğin edilgen bir kitle değil, yaşadığı çevreye dair söz, fikir ve eylem üretme kapasitesi olan bir toplumsal özne olarak görülmeli gereğini açıkça ortaya koymaktadır. Yerel yönetimlerin, gençlerin bu kapasitesini tanımaları ve desteklemesi, hem yönetim kalitesini artıracak hem de gençler ile kamu kurumları arasındaki güven ilişkisini güçlendirecektir.

Gençlerin katılımı, aynı zamanda çevre politikalarının kapsayıcılığını, etkinliğini ve meşruiyetini artıracaktır. Gençlerin çoğunlukla karar alma süreçlerinin dışında tutulduğu yalnızca etkinliklerde izleyici veya sembolik temsilci olarak yer verildiği bir model, ne demokratiktir ne de sürdürülebilirdir. Bu nedenle, Konak Belediyesi'nin gençleri sürece tam ve etkili biçimde dahil edecek yapısal reformları başlatması, yalnızca bugünün sorunlarına çözüm üretmekle kalmayacak; aynı zamanda iklim adaletine dayalı bir vizyonunun da temelini atacaktır.

Sonuç olarak bu politika önerisi, Konak Belediyesi'ne gençlerle birlikte daha adil, dirençli ve kapsayıcı bir iklim yönetişimi inşa etme çağrısıdır. Gençlerin bilgi, deneyim ve enerjileri, iklim politikalarının başarısı için vazgeçilmezdir. Onların karar alma süreçlerine tam katılımı, yalnızca bir yurttaşlık hakkı değil; aynı zamanda gezegenin geleceği adına toplumsal sorumlulukların bir gereğidir. Gençler geleceğin değil, bugünün de söz ve karar sahipleridir. Yerel yönetimler, bu gerçekliği görmeli ve gençlerle birlikte iklim adaletini mümkün kılacak politikalar geliştirmelidir.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

İKLİM İÇİN GENÇLİK HAREKETİ YOUTH ACT4CLIMATE

Bu Politika Önerisi Avrupa Birliği'nin mali desteğiyle "Sivil Katılım Hibe Programı" kapsamında hazırlanmıştır. Bu metin içeriği yalnızca Sosyal İklim Derneği sorumluluğundadır, UNDP ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmamaktadır.

www.youthact4climate.org

